

Leer praten en beslissen

Samen leren op basis van verschillen. De Nederlandse "Vreedzame School" brengt de autonomie van kinderen naar voren

Wereld Nu

Bijgewerkt: 05-12-2025 Gepubliceerd: 05-12-2025

Shreya (links) en Jennah als leerlingmediators = september 2025, Den Haag, Nederland, gefotografeerd door Noriko Akiyama

Het is oké om verschillende meningen te hebben. Het is eerder natuurlijk om anders te zijn. Maar we vechten niet, en we kunnen consensus opbouwen. Als er een conflict is, verschijnt de leerlingmediator. Dergelijk onderwijs is begonnen in Nederland.

Basisschool De Buutplaats in Den Haag, Nederland. Shreya en Jennah, die in groep acht zitten (de basisschool begint op 4-jarige leeftijd in Nederland en is gelijkwaardig aan groep 8 in Japan), dragen gele jassen tijdens hun lunchpauze. Dit komt omdat het een "leerlingmediator" is.

Wanneer er een onenigheid is tussen kinderen, zoals een conflict, is het hun beurt. "Ongeveer eens per week," zegt Shreya. "Ik heb twee pennen aan mijn vriend geleend, en het kind dat ze leende gaf ze aan zijn zus. Ga eerst naar een plek waar je rustig kunt praten en naar ieders argument kunt luisteren. "We respecteren elkaar." Daarna vat Shreya ze samen en vraagt beide partijen naar oplossingen. Na gesprekken en samenkomst, spoort de leerlingmediator de twee aan om elkaar de hand te schudden en het is voorbij. Pas als ik in de war raakte, ga ik de leraar bellen. De pen werd opgelost door er een terug te geven aan de

oorspronkelijke eigenaar en er een te geven voordat de leraar verscheen. "Soms word ik geroepen, maar als er een boos kind is, een verdrietig kind, of een kind dat alleen zit, probeer ik met hem te praten: 'Wat is er aan de hand?'" zegt Jennah.

De Vreedzame school klas = september 2025, Den Haag, Nederland, gefotografeerd door Noriko Akiyama

Dit maakt deel uit van een programma genaamd "De Vreedzame school" dat wordt gehouden op basisscholen in Nederland. De Vreedzame school werd eind jaren negentig ontwikkeld in de stad Utrecht, toen pesten in Nederland ernstiger werd. De inhoud is om de school te zien als een kleine democratische samenleving, en op basis van meningsverschillen en diversiteit is het bevorderen van dialoog en het vreedzaam oplossen van problemen zoals ruzies en pesten. Er is één les per week.

Net als een leerlingmediator wordt het gekenmerkt door het opwekken van spontane acties bij studenten. Leerlingmediatoren werven sollicitanten, selecteren een groot aantal kandidaten en krijgen 6 uur training. "Ik help graag andere kinderen," zei Schreya. Jennah zei ook: "Ik ben blij dat ik het probleem kan oplossen." Leerlingmediatoren zijn de taak van leerlingen uit groep 7 en 8, maar dit jaar is het tweede jaar voor beiden.

Toenemende immigratie tegen de achtergrond van "burgerschapsonderwijs"

In Nederland werd "burgerschapsonderwijs" in 2006 verplicht gesteld op basisscholen, middelbare scholen en voortgezet onderwijs, waardoor kinderen sociale problemen als hun eigen problemen konden zien en zelfstandig konden denken en handelen. Terwijl de interesse in politiek en samenleving afnam, nam de immigratie toe en namen mensen met verschillende culturele achtergronden toe. Het doel was om democratie te leren zodat diverse mensen op school konden samenleven. Volgens de statistieken van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) was de in Nederland in 2022 15,8% van de in het buitenland geboren bevolking. In Japan zal het aandeel buitenlanders dat in Japan woont in 2025 3,2% bedragen.

Vreedzaam werd al geïntroduceerd op 1.250 van de 7.020 basisscholen in Nederland. Ik heb de klas aan het begin op De Buutplaats geobserveerd.

4- of 5-jarig klas. "Vandaag gaan we het hebben over vriendelijk zijn en niet vriendelijk zijn. De kinderen steken hun hand op. "Sarah heeft me geholpen met een moeilijke puzzel." De leraar zei: "Doe dan een kaartje om Sarah's nek om haar te prijzen omdat ze iets liefs heeft gedaan." Sarah glimlachte toen ze de kaart om haar nek had. Toen de leraar vroeg: "Hoe voel je je?" zei hij: "Ik ben gelukkig." Het is een les over "Hoe voel je je als je iets goeds hoort?" Vervolgens leert hij "hoe je je voelt als je iets slechts te horen krijgt."

Lique Snel van de school, die de coördinator van het programma is, zei: "Het is ongeveer vijf jaar geleden dat we het programma hebben geïntroduceerd. Leraren vragen de kinderen: "Wat doen jullie in tijden als deze?" Daardoor werd het de cultuur van de school, en nu kan men zeggen dat het DNA is. Zodat het wortel schiet in de innerlijke wereld van het kind en vrijwillig handelt." Wat betreft de voordelen van leren vanaf jonge leeftijd: "kinderen kunnen het natuurlijk leren." De principes van het programma hingen overal op school, zoals "We zijn allemaal verschillend" en "We luisteren naar elkaars mening."

Kinderen uiten hun gevoelens als ze naar school komen door hun kleur. Markeer kleuren die dicht bij je gevoelens liggen, zoals "boos" en "glimlachend" = september 2025, Den Haag, Nederland, gefotografeerd door Noriko Akiyama

Het programma wordt bijna elke zes jaar herzien en is nu aan de vierde editie toe. Een van de bedenkers, psycholoog Hans Scheltema, zei: "Scholen zijn plekken waar leerlingen hun verschillen onder ogen kunnen zien, diverse meningen kunnen respecteren en constructieve vaardigheden kunnen ontwikkelen. Er zijn veel attributen om de gemoedstoestand en emoties te visualiseren, zoals rode, gele en blauwe petten en een "emotionele barometer" die aangeven hoe je je voelt.

"De huidige en toekomstige edities vereisen kritisch denken doorlopend, met toevoeging van hoe je sociale media moet aanpakken en factchecking."

Accepteer verschillende opvattingen en deel gemeenschappelijke basis

Zelfs als er politieke verschillen zijn, zullen we actief de discussie aanmoedigen. Hessel Nieuwelink, hoogleraar aan de Amsterdamse Hogeschool en onderzoeker op het gebied van burgerschapsonderwijs, zei: "In de hogere klassen zijn genderkwesties en gelijkheid, koloniale geschiedenis en slavernij, actuele gebeurtenissen zoals de situatie in Gaza, enzovoort, belangrijk voor studenten om te begrijpen dat dialoog een belangrijk aspect van onderwijs is, dat ze verschillende opvattingen mogen hebben en dat ze gemeenschappelijke basis kunnen delen."

Vreedzame scholen zijn verspreid van scholen naar gemeenschapsactiviteiten. Kinderen en lokale maatschappelijk werkers planden voornamelijk lokale evenementen als een "Vreedzame Gemeenschap" = september 2025, Den Haag, Nederland, gefotografeerd door Noriko Akiyama

Nieuwelink legt het belang van Vreedzaam uit en zegt: "Het ontwikkelt het vermogen om samen met anderen te werken aan het oplossen van alledaagse problemen, en ontwikkelt ook tolerantie en het vermogen om de belangen van anderen te begrijpen en ermee te leven, wat een langetermijneffect kan hebben op de rest van het leven." Academisch gezien is bevestigd dat ruzies en conflicten tussen kinderen zijn afgenomen.

Het kost tijd voordat het programma doordringt en internaliseert. Naast lessen is er ook verplicht voor patiënten. Maar zodra je het leert, kan het een houding worden die je leven doordringt, zelfs als je kinderen volwassen zijn.

Lokale mensen dansen op een Peaceable Community-evenement = september 2025, Den Haag, Nederland, gefotografeerd door Noriko Akiyama.

Noriko AkiyamaLid van de redactieraad van Asahi Shimbun

Na te hebben gewerkt in de politieke afdeling, economische afdeling en AERA-redactie van de Asahi Shimbun, werd hij lid van de redactieraad van Asahi Shimbun. De berichtgeving richt zich op politiek, NPO's, het maatschappelijk middenveld, diversiteit en gender. Momenteel maakt hij voor de tweede keer deel uit van de redactie van GLOBE.

Naar de lijst van artikelen van Noriko Akiyama